

Vesna Todorović

VASILIJE BUKČEV – Život u međuprostoru, slike i crteži

Galerija Grafički kolektiv, 18. 06 – 7. 07. 2007.

Posthumna, po mogućstvu retrospektivna izložba nekog umetnika, prilika je da se iskaže sud o njegovom stvaralaštvu sa nešto veće udaljenosti, koja – možda – obezbeđuje neki gram više objektivnosti. Izložba Vasilija Bukčeva sasvim očigledno i nije organizovana da bi se, kako je uobičajeno i kako se očekuje, izrekao neki takav sud, neko kritičko mišljenje, bar ne po svaku cenu. Jer, kada se saberu sve steknute okolnosti, da je to jedina njegova samostalna izložba u našem gradu, da se u nekom trenutku svoga života, u svojim ranim tridesetim iselio za Kanadu i nikada više nije dolazio, da je tamo prerano umro, da je povremeno uništavao svoja dela, kao da je hteo da ih liši mogućnosti njihovog nezavisnog života posle njegovog odlaska, da je nešto prodavao a mnogo više poklanjao svojim prijateljima, da su isti ti njegovi prijatelji i odlučili da prirede izložbu, upravo od poklonjenih dela, kako bi iz neumoljivih čeljusti zaborava istrgli fragmente sećanja na druženje sa kolegom i prijateljem, otrgli zaboravu jedan život i okrnjeni opus – rečiti dokument koji svedoči izuzetnu kreativnost, goruću ekspresivnost, bolni senzibilitet od kojeg se razboljevate, mrak koji guta i svetlost koja prži, – kada sve to, i još mnogo štošta drugo imate u vidu, onda vam i nije do "konačnog" suda! Kako, uostalom, suditi o delu, koje je samo sticajem okolnosti ostalo kao trajni svedok, makar i parcijalni, jednog sasvim posebnog protoka misli do ostvarivanja likovne poruke, ili kada pročitate, ili čujete svedočenja prijatelja i kolega, iz kojih shvatite da je i sam način umetnikovog življenja, svaki pojedinačni čin njegove neobične životne drame, bio ravan umetničkom delu, ponekad kao performans, ponekad kao instalacija? Mogu se u slikarstvu Vasilija Bukčeva očitavati iskustveni susreti sa Matisom,

Sutinom ili Dibifeom, može se u njegovom delu očitati i samo njemu svojstven rukopis ili izraz, koji odražavaju lucidnost i nemir istovremeno, humor i kuljajuće strahove, možete biti ubeđeni sugestivnošću izuzetnog crteža ili zavedeni koloritskim praskovima, ali lišenih prisustva radovanja životu, fluidnošću oblika i njihovih volumena, kao što nećete mimoići opservaciju zlokobnih dubina tamne game, no, sve to dobija posebnu dimenziju tek uz saznanje o onome šta je činodejstvovao samim svojim životom. Ili, kako to lepo kaže Evgenija Demnijevska, naša uvažena umetnica a njegova koleginica i prijatelj, inicijator i organizator ove izložbe: "Vasilija su zanimale granice i transgresija. Zanimali su ga procesi". I još dalje, završavajući tim rečima predgovor u katalogu: "Ukazuje se potreba da se napravi celovitiji uvid u život i delo Vasilija Bukčeva kome dugujemo priznanje za autentičnu kreativnost i delo koji su menjali našu svetst, naša razmišljanja o životu, o svetu u kome živimo i o umetnost." Prema njenom svedočenju, Bukčev je bio u potpunosti otvoren za sva savremena strujanja u umetnosti sa početka 70. godina prošlog veka. Da je ta iskustva lako prihvatao, veoma ih dobro shvatao i utikivao u svoj svakodnevni život, svedoči i serija fotografija Dragana Jovanovića iz tog vremena, koja je našla svoje mesto u katalogu izložbe. Iz nekih snimaka možemo da se uverimo kako je prisustvo Bojsa na umetničkoj sceni tog vremena bacilo makar jedan svoj zrak na umetničko dejstvovanje Vasilija Bukčeva.

Ovu izložbu treba posmatrati kao pokušaj prijatelja umetnika, kao što su Demnjevka, Dragan Jovanović i Višnja Postić, ili galeriste i umetnika iz Toronta, Ranka Pavića, da razgrnu zavesu i prikažu koliko god moguće celovitiju sliku o sveobuhvatnom stvaralačkom daru slikara Vasilija Bukčeva, rođenog u Grčkoj, odakle je izbegao sa roditeljima, formiranog u Beogradu, a godine zrelosti proživio u Kanadi, gde je i umro. Kad vidite izložbu i pročitate tekstove i sve ono što katalog pruža, imate neodoljiv utisak da ste prisustvovali izuzetnoj pozorišnoj drami, o kojoj ćete još dugo, pod snažnim utiskom doživljaja, razmišljati i svakako upamtiti.